

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΕΩΡΓΕΛΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΑΛΛΙΑΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ
ΤΡΕΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ

Με βάση τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα και τις ιστορικές σας γνώσεις να εντοπίσετε το χρονικό διάστημα κατά το οποίο κάθε μια από τις αναγραφόμενες πληθυσμιακές ομάδες μετακινήθηκε στην Ελλάδα και να διευκρινίσετε (όπου αυτό είναι δυνατό) τα αίτια που προκάλεσαν τη μετακίνηση αυτή.

Πίνακας 1

Προέλευση των προσφύγων που κατέφυγαν στην Ελλάδα
κατά τις τρεις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Μικρά Ασία	626.954	51.3%
Ανατ. Θράκη	256.635	21%
Πόντος	182.169	14.9%
Κων/πολη	38.458	3.2%
ΤΟΥΡΚΙΑ (ΣΥΝΟΛΟ)	1.104.216	90.4%
Καύκασος	47.091	3.9%
Ρωσία	11.435	0.9%
ΡΩΣΙΑ (ΣΥΝΟΛΟ)	58.526	4.8%
Βουλγαρία	49.027	4%
Σερβία	6.057	0.5%
Αλβανία	2.498	0.2%
Άλλες περιοχές (Δωδεκάνησα, Ρουμανία, Κύπρος, Αίγυπτος)	1.525	0.1%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.221.849	100%

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας. Απογραφή 1928)

(Ο πίνακας βρίσκεται στο σελ. 146 του σχολικού βιβλίου. Για την επεξεργασία του πρέπει να αντληθούν στοιχεία από τις σελίδες 137-146 του σχολικού)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α. Ο συνολικός αριθμός των προσφύγων που μετακινήθηκαν από την περιοχή της Τουρκίας στην Ελλάδα αναφέρεται στο διάστημα ανάμεσα στα έτη 1914-1925. Συγκεκριμένα πρόκειται για ομάδες που προήλθαν από τις περιοχές:

1. Της Ανατολικής Θράκης (αρχές του 1914) και Δυτικής Μ.Ασίας (Μάιος 1914), στα πλαίσια της πολιτικής εκτουρκισμού που ακολούθησε η Τουρκική κυβέρνηση, προβάλλοντας ως πρόσχημα την εκκένωση της περιοχής απέναντι από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου για στρατιωτικούς λόγους.
2. Της Μ.Ασίας και των περιοχών του Μαρμαρά και του Πόντου (1915-1918 ως το τέλος του πολέμου), εξαιτίας της καταπίεσης που υπέστησαν οι Ελληνικοί πληθυσμοί των περιοχών από τους Οθωμανούς (διώξεις, εκτοπισμοί, υποχρεωτική στρατολογία, τάγματα ασφαλείας).
3. Της υπό Ιταλική κατοχή Νοτιοδυτικής Μικράς Ασίας, του Αϊδινίου και του εσωτερικού της Μ.Ασίας (1919) λόγω της δράσης των Τούρκων εθνικιστών και της πολιτικής της Ιταλίας στη γενικότερη ζώνη.
4. Περιοχών την Τουρκίας γενικότερα (Πόντος, Κιλικία, Καππαδοκία, Σμύρνη, Βουρλά, Αίβαλί, Μοσχονήσια, Ανατολική Θράκη) κατά τα έτη 1920-1922 εξαιτίας των πολεμικών συμβάντων στην περιοχή, όπως αυτά προκλήθηκαν με την προέλαση του Ελληνικού στρατού προς την Άγκυρα (1921), τη σταθεροποίηση του μετώπου (1921), την αντεπίθεση των Τούρκων και την κατάρρευση του μετώπου (Αύγουστος 1922), την καταστροφή της Σμύρνης και τη μαζική έξοδο των προσφύγων.

Η αποκατάσταση των προσφύγων δημιούργησε αρχικά μεγάλα προβλήματα, ειδικά σε σχέση με τη συμβίωσή τους με τους αυτόχθονες. Η κατάσταση εκτραχύνθηκε σε τέτοιο βαθμό ώστε η Ελληνική Βουλή υποχρεώθηκε να συζητήσει στη συνεδρίαση της 10ης Νοεμβρίου 1924 το θέμα «περί των συρράξεων μεταξύ προσφύγων και εντοπίων»

 φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

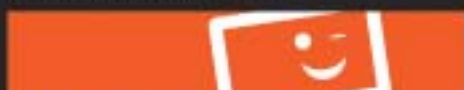
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ FRANCHISE

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Σωτήρος & Αλκιβιάδου 132

Τηλ.: 210 4112507

e-mail: info@poukamisas.gr

ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ (ΝΕΟΙ): Μεγ. Αλεξάνδρου 161, Τηλ.: 210 5616810, **ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ** (ΝΕΟΙ): Ηπείρου 37, Τηλ.: 210 9312700, **ΑΙΓΑΛΕΩ**: Θηβών 425 & Αδριανουπόλεως 10, Τηλ.: 210 5319805, **ΑΜΦΙΑΛΗ**: Κεφαλληνίας 8, Τηλ.: 210 4004200, **ΓΑΛΑΤΣΙ**: Ελ. Βενιζέλου 16, Τηλ.: 210 2224000, **ΓΛΥΦΑΔΑ**: Γούνορη 44 & Πόντου 87, Τηλ.: 210 9647806, **ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ**: Ελ. Βενιζέλου 72, Τηλ.: 210 4622920, **ΚΑΛΛΙΘΕΑ**: Ελ. Βενιζέλου 188, Τηλ.: 210 9588891, **ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ**: Δημητρακοπούλου & Σπετσών 38, Τηλ.: 210 4978027, **ΛΑΡΙΣΑ**: Ρούσβεϊτ & Κοποδιστρίου 1, Τηλ.: 2410 612860, **ΜΕΓΑΡΑ** (ΝΕΟΙ): 28ης Οκτωβρίου 148, Τηλ.: 22960 24248, **ΜΟΣΧΑΤΟ**: Χρυσοστόμου Σμύρνης 124, Τηλ.: 210 9401137, **ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ**: Ελ. Βενιζέλου 233 & Μάρκου Μπότσαρη 30, Τηλ.: 210 9883771, **ΝΙΚΑΙΑ**: Απολλείας 214 & Διομαντίδη 71, Τηλ.: 210 4975777, **ΠΕΙΡΑΙΑΣ**: Σωτήρος & Αλκιβιάδου 132, Τηλ.: 210 4112506, **ΠΕΡΑΜΑ**: Λ. Ειρήνης 177, Τηλ.: 210 4416454

5. Της χερσονήσου της Καλλίπολης, συμπεριλαμβανομένων και όλων αυτών των Ελλήνων που είχαν οδηγηθεί ως όμηροι στο εσωτερικό της Μ.Ασίας (ειδικά οι τελευταίοι μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα το 1924 και το 1925 με τη φροντίδα της Μεικτής Επιτροπής).

Β. Από την περιοχή της Ρωσίας γενικότερα μετακινήθηκαν πληθυσμοί από:

1. Την περιοχή του Καυκάσου μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913, με την οποία τερματίζονταν οι Βαλκανικοί πόλεμοι, μετά την αναγγελία της προσάρτησης της εύφορης Μακεδονίας, με την ελπίδα της απόκτησης γης.

2. Τις ρωσικές επαρχίες κατά την περίοδο 1919-1921 λόγω της Ρωσικής Επανάστασης και της κατάληψης ρωσικών επαρχιών από τους Τούρκους.

Γ. Από τη Βουλγαρία μετακινήθηκαν:

1. Έλληνες της Ανατολικής Ρωμυλίας (1906). Πρόκειται για μετανάστευση μαζική και αναγκαστική, συνέπεια των βιαιοπραγιών των Βουλγάρων εξαιτίας του ανταγωνισμού με την Ελλάδα για τη Μακεδονία.

2. Έλληνες της Ανατολικής Μακεδονίας (1916) μετά την κατάληψη της από τους Βούλγαρους (συμμάχους των Γερμανών στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο), οι οποίοι επέστρεψαν στις εστίες τους μετά τη λήξη των εχθροπραξιών το 1918 (η «Υπηρεσία Ανοικοδομήσεως Ανατολικής Μακεδονίας» μερίμνησε για την επανεγκατάστασή τους).

3. Έλληνες της Βουλγαρίας, οι οποίοι μετανάστευσαν αναγκαστικά βάσει των ρυθμίσεων της συνθήκης του Νεϊγύ (Νοέμβριος 1919) και του συνημμένου «Συμφώνου περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως Ελλάδος και Βουλγαρίας». Με βάση αυτό, αναχώρησαν από την Ελλάδα περίπου 50.000 Βούλγαροι και από τη Βουλγαρία περίπου 30.000 Έλληνες (περίπου 20.000 ακόμη Έλληνες είχαν μεταναστεύσει πριν από την υπογραφή της συνθήκης).

Δ. Από τη Σερβία μετακινήθηκαν Έλληνες από περιοχές που είχαν παραχωρηθεί σ' αυτήν μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913

Ε. Από την Αλβανία (περιοχή Β. Ηπείρου) κατέφυγαν στην Ελλάδα πρόσφυγες κυρίως το 1914.

ΣΤ. Από τα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα ήλθαν επίσης πρόσφυγες κατά διαστήματα από το 1912 και εξής.

Ζ. Από τη Ρουμανία:

1. Απελάθηκαν Έλληνες κάτοικοι της χώρας το 1906 λόγω της έξαρσης που γνώριζε την ίδια εποχή το Κουτσοβλαχικό ζήτημα

2. Μετακινήθηκαν πληθυσμοί το 1919 από περιοχές που αποτέλεσαν πεδίο πολεμικών συγκρούσεων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ
(1867-1922)

Πατρινός νομομαθής και πολιτικός, διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας λίγους μήνες του 1915 και την ταραχώδη περίοδο της μικρασιατικής τραγωδίας, από τον Μάρτιο του 1921 έως τον Μάιο του 1922. Η τακτική της συνέχισης των στρατιωτικών επιχειρήσεων στην Τουρκία παρά τις συμφωνίες της Ελλάδας με τους τότε συμμάχους της, θεωρήθηκε κορυφαία αιτία της Μικρασιατικής Καταστροφής. Συνελήφθη γι αυτό, καταδικάστηκε σε θάνατο ως ένοχος εσχάτης προδοσίας και το πρωί της 15ης Νοεμβρίου 1922 εκτελέστηκε στο Γουδί μαζί με τους υπόλοιπους συνένοχους πολιτικούς και στρατιωτικούς Πέτρο Πρωτοπαδάκη, Νικόλαο Στράτο, Νικόλαο Θεοτόκη, Γεώργιο Μπαλτατζή, Γεώργιο Χατζηανέστη. Οι θητείες του ως βουλευτής, αρχηγού του «Λαϊκού Κόμματος» και του «Κόμματος των Εθνικοφρόνων», υπουργού Οικονομικών και πρωθυπουργού μεταξύ 1906 και 1922 χαρακτηρίστηκαν από φιλεργατική και φιλοαγροτική ρητορεία χωρίς ποτέ την επιβολή κάποιου από τους εντυπωσιακά προοδευτικούς θεσμούς που επαγγέλθηκε, όπως το κοινοβούλιο εργατών και αγροτών (εξού και «κίρucas των Σοβιέτ», πριν καν από την ίδρυση του Κομμουνιστικού Κόμματος). Βρέθηκε πάντα στο αντίπαλο με τον Ελευθέριο Βενιζέλο στρατόπεδο, περιστασιακός φίλος των εκάστοτε μοναρχών. Ωστόσο μετά θάνατον ο Βενιζέλος απέδωσε στον Γούναρη αγνά πατριωτικά κίνητρα στα τραγικά λάθη που ιστορικά έκανε.

